

MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ REALIZACE PRVKŮ ÚSES A JEJICH NÁSLEDNÉ PÉČE

Ing. Simona ZEZULOVÁ

Odbor péče o krajinu, Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, Praha 100 10
Simona.Zezulova@mzp.cz

ABSTRAKT

V tomto příspěvku naleznete ucelený přehled finančních nástrojů při přípravě, realizaci a následné péči o prvky ÚSES. Je zde krátce popsán každý významný dotační titul (Operační program životní prostředí, Program rozvoje venkova, Program péče o krajinu, Program podpora obnovy přirozených funkcí krajiny) s internetovým odkazem.

Potencionálním žadatelům doporučuji, zorientovat se ve spektru dotačních titulů, s předstihem začít připravovat projekty, vzájemně spolupracovat a v případě potřeby kontaktovat příslušné úřady, které tyto programy spravují.

Naším cílem je, aby tyto finanční prostředky byly čerpány nejen v co nejvyšší míře, ale také na kvalitní projekty, které přispějí k naplňování cílů ochrany přírody a krajiny ČR.

1. OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- ❖ **Opatření 6.2. – Podpora biodiverzity** (výsadba dřevin a úprava stanoviště na podporu ohrožených druhů; tvorba tůň a drobných vodních prvků a mokřadů)
- ❖ **Opatření 6.3. – Obnova krajinných struktur** (realizace opatření navržených v rámci schválených komplexních pozemkových úprav zaměřených na výsadby zeleně v krajině a ochranu půdy; příprava a realizace prvků ÚSES; opatření k zachování a celkovému zlepšení přírodních poměrů v lesích ve vymezených regionálních a nadregionálních biocentru ÚSES, aj.)
- ❖ **Opatření 6.4 – Optimalizace vodního režimu krajiny** (budování a obnova retenčních prostor, mokřadů a tůň, revitalizace vodních toků, výstavba poldrů, opatření proti větrné a vodní erozi, podpora přirozeného rozlivu v nivách toků, aj.)

Způsobilé výdaje pro opatření 6.2 jsou:

- ❖ **Nákup pozemku** (s výjimkou případů, kdy je příjemcem podpory fyzická osoba nebo právnická osoba založená k podnikatelským účelům), a to **do výše 10 %** z celkových způsobilých výdajů projektu, v náležitě odůvodněných případech může být procentní sazba vyšší
- ❖ **Projektová příprava max. do výše 7 %** z celkových způsobilých výdajů a do výše 20 mil. Kč
- ❖ **Náklady na zpracování metodik a studií; náklady na zhotovení propagačních a informačních materiálů; tvorba www stránek; osobní náklady**, které není možné provádět dodavatelsky
- ❖ **Vícepráce max. do výše 5 %; nákup hmotného a nehmotného majetku**, které jsou nezbytně nutné pro realizaci opatření
- ❖ **Stavební, zemědělské a lesnické práce** a související služby zajišťující splnění parametrů dané oblasti podpory (tvorba tůň; výsadba dřevin; aj.)

- ❖ Vedlejší rozpočtové náklady **do 3 % (včetně nezbytných geodetických prací)**

Způsobilé výdaje pro opatření 6.3 a 6.4 jsou:

- ❖ **Nákup pozemku** (s výjimkou budování a obnovy retenčních nádrží a realizace protierozních opatření a případů, kdy je příjemcem podpory fyzická osoba nebo právnická osoba založená k podnikatelským účelům), a to **do výše 10 %** z celkových způsobilých výdajů projektu, v náležitě odůvodněných případech může být procentní sazba vyšší
- ❖ **Projektová příprava max. do výše 7 %** z celkových způsobilých výdajů a do výše 20 mil. Kč
- ❖ **Vícepráce max. do výše 5 %**
- ❖ **Stavební, zemědělské a lesnické práce** a související služby zajišťující splnění parametrů dané oblasti podpory (výsadba, ochrana a ošetření dřevin, následná péče o výsadby po dobu 2 let, likvidace nevhodných náletových dřevin; provizorní komunikace do 1/3 ZV, odtěžení sedimentu včetně jeho vyvezení a uložení, protierozní opatření včetně výsadeb a 2-leté následné péče)
- ❖ Vedlejší rozpočtové náklady **do 3 % (včetně nezbytných geodetických prací)**

Financování projektu:

- ❖ Od listopadu 2008 je možné **dofinancování do 100% způsobilých výdajů** na projekty zaměřené na přípravu a realizaci prvků ÚSES v rámci opatření 6.3 a u projektů revitalizace vodních toků, říčních ramen, tvorby a obnovy mokřadů a tůň v rámci oblasti podpory 6.4.
- ❖ V ostatních případech je **výše dotace stanovena na max. 90 % uznatelných nákladů.**
- ❖ U projektů **do 1 mil. Kč** (projekty malého rozsahu) se vyplácí celkové uznatelné náklady **až na konci projektu, z tohoto důvodu je lepší žádat o projekt nad 1 mil. Kč.**
- ❖ U projektů **od 1 mil. Kč do 25 mil. Kč** se vyplácí uznatelné náklady **průběžně a parciálně.** Průběžné financování znamená, že každou fakturu zanesete na SFŽP (oddělení realizace plateb) na základě tzv. Žádosti o platbu. Parciální financování znamená, že je Vám vyplaceno max. 90 % z celkových uznatelných nákladů (10 % je financováno z veřejných zdrojů).
- ❖ V případě **opatření do 2 mil. Kč bez DPH** postačí **prohlášení vlastníka pozemku**, ve kterém vlastník vyjádří souhlas s realizací projektu na jeho pozemku a umožní příjemci podpory zajištění udržitelnosti projektu po dobu nejméně 5-ti let od ukončení realizace projektu. **V ostatních případech u opatření nad 2 mil. Kč musí být příjemce vlastníkem nebo nájemcem pozemku** (nebo musí prokázat jiný právní vztah k pozemku na úrovni vlastnictví nebo nájmu, např. právo hospodaření).
- ❖ Pokud se rozhodnete podat žádost pro realizaci určitého záměru z osy 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny, tak si **dojednejte konzultaci na příslušném středisku AOPK ČR** (příslušné středisko žádosti posuzuje a vyhodnocuje), kam pak následně budete odevzdávat vypracované žádosti o daný záměr.
- ❖ Informace na internetových stránkách www.opzp.cz

Žadatelé u opatření 6.2, 6.3, 6.4:

- ❖ fyzické osoby a právnické osoby (vyjma opatření 6.4)
- ❖ obecně prospěšné organizace
- ❖ územní samosprávné celky
- ❖ občanská sdružení
- ❖ svazky obcí
- ❖ příspěvkové organizace
- ❖ organizační složky státu
- ❖ státní organizace a státní podniky
- ❖ aj.

2. PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- ❖ **1.1.4. Pozemkové úpravy** (realizace „plánu společných zařízení, který zahrnuje i tvorbu ÚSES); žadatelem jsou pouze Pozemkové úřady
- ❖ **2.2.3. Lesnicko – environmentální platby – Zlepšování druhové skladby lesních porostů** (pouze jako doplňující opatření, které může zlepšit stanovištní podmínky a následně může být dané stanoviště začleněno do ÚSES)
- ❖ **2.2.1. Zalesňování zemědělské půdy – První zalesnění zemědělské půdy** (pro zlepšení okolí ÚSES; pouze na doplnění, pokud by to prospělo ÚSES)
- ❖ **Titul biopásy a zatravnění orné půdy, opatření ošetřování travních porostů** (pro zlepšení okolí ÚSES, pouze po dohodě se zemědělcem, který by záměr realizoval)
- ❖ Informace na internetových stránkách www.mze.cz

3. PROGRAM PÉČE O KRAJINU

- ❖ B. Zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí
- ❖ B.1. – Péče o přírodní a přírodě blízké biotopy druhů uvedených v červených seznamech ve volné krajině
- ❖ B.2. Péče o krajinné prvky
 - a) péče o registrované VKP a prvky ÚSES (likvidace křovinného a dřevinného náletu, extenzivní pastva, kosení travního porostu a rákosin, výchovný zásah u prvků ÚSES zakládaných lesnickým způsobem, následná péče u prvků ÚSES po dobu 3 let, aj.)
 - b) péče o památné stromy a aleje a další významné stromy a aleje (ošetření, ochrana a uchování stromů a alejí včetně dosadeb)
 - c) výsadby nelesní zeleně plnící krajinnotvornou funkci (včetně ovocných stromů krajových odrůd)
 - d) vytváření drobných přírodních prvků v krajině (realizace vymezených a schválených prvků ÚSES z geneticky a stanovištně odpovídajícího osiva a sadbového materiálu; vytváření tůní, mokřadů, obnova mezí a remízků, aj.)

Financování:

- ❖ Výše přiznaných finančních prostředků může být stanovena do 100 % uznatelných nákladů, avšak max. výše podpory může činit 250 000 Kč.
- ❖ Informace na internetových stránkách www.dotace.nature.cz

Žadatelé:

- ❖ fyzické osoby
- ❖ právnické osoby
- ❖ obecně prospěšné organizace
- ❖ územní samosprávné celky (obce)
- ❖ občanská sdružení
- ❖ svazky obcí
- ❖ příspěvkové organizace
- ❖ organizační složky státu
- ❖ státní organizace a státní podniky

4. PROGRAM PODPORA OBNOVY PŘIROZENÝCH FUNKCÍ KRAJINY

- ❖ *Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy* (zakládání a revitalizace prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim). Maximální výše podpory činí 1 mil. Kč.
- ❖ *Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy* (tvorba a obnova ekostabilizačních prvků v krajině; opatření k omezování fragmentace krajiny a podpoře migrační propustnosti krajiny, likvidace invazních druhů). Maximální výše podpory činí 250 tis. Kč.
- ❖ *Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na lesní ekosystémy* (opatření pro zlepšování druhové, věkové a prostorové skladby lesních porostů včetně likvidace invazních druhů). Maximální výše podpory činí 250 tis. Kč.
- ❖ PPK a PPOPFK jsou národní dotační programy, které jsou především zaměřeny na projekty menšího rozsahu (několik desítek tisíc Kč) nebo se jedná o specifické akce, které není možno financovat z evropských zdrojů (např. OP ŽP) – např. pravidelně se opakující management lučních porostů.

Žadatelé:

- ❖ fyzické osoby
- ❖ právnické osoby
- ❖ obecně prospěšné organizace
- ❖ územní samosprávné celky (obce a kraje)
- ❖ občanská sdružení
- ❖ svazky obcí
- ❖ příspěvkové organizace
- ❖ organizační složky státu
- ❖ státní organizace a státní podniky